

Děti - budoucnost národa?

Daniel Balušek; měsíčník nezávislých komentářů a úvah Český hrad, únor 2002

České děti trpí kromě zvýšené míry obezity i jistou dávkou funkční negramotnosti, jak vyplynulo z loňského průzkumu. Je opravdu na vině současný systém školství? Diskuze, která se na toto téma rozpoutala v tisku dává jednoznačně vinu vzdělávacímu aparátu. Je to totiž nyní v módě a hodí se to. Ano, zoufale potřebujeme nějakou druhou Marii Terezii, která by našla odvahu a do školství, které se potácí v bludném kruhu, řádně řízla. Osobně se však domnívám, že zásadní příčina neutěšeného stavu národního dorostu tkví přece jen trochu jinde. Vždyť přece celé generace prošly tím samým školstvím a v textu se orientovat dokážou.

Současní -náctiletí se narodili někdy mezi lety 1983-1991. Veselé budování socialismu naštěstí už nepamatují. Ani jim to nehodlám předhazovat, sám pamatuji, jak jsem nesnášel prohlášení typu: „ty nepamatuješ jaké to bylo za války, tak buď zticha“. Jejich rodiče však komunistickou éru pamatují moc dobře. Tehdejší životní styl, způsob výchovy nebo společenské podmínky. Nyní se snaží ze všech sil, aby výchova jejich dětí neprobíhala jako za „totáče“. Zdá se, že svým dětem prokazují medvědí službu. Neříkám, že všechny, ale připadá mi, že většina dětí není vedena téměř k ničemu. Jsou vychovávány v drsném konzumu. Musejí přece mít všechno, co my jsme neměli, obhajují se rodiče. Některé rodiny dokáží materiální potřeby svých potomků uspokojovat snáze, některé jen za cenu nekonečných hodin v zaměstnání(ch). Nemají na ratolesti čas a zatímco vydělávají peníze, ony vysedávají před televizí, přemýšlí cože to zajímavého zas nabízí věčná reklama nebo se potulují s kamarády a předhánějí se, kdo co má nebo nemá, jaké značky a kolik to stálo.

V rámci demokratické výchovy je dětem dovoleno téměř vše, vždyť my jsme nic nesměli, tak ať si užijí svobody. Nejsou vedeny k samostatnosti a nikdo po nich nic nežádá, vždyť my jsme toho tolik museli. Navíc, protože to patří k bontonu, nenechají často rodiče na škole nit suchou a naprosto nesmyslně snižují důstojnost a autoritu učitelů. Výsledkem je, že děti zcela správně znají do detailu veškerá svá práva, ale ani jednu povinnost. Sebevědomí z nich cáká, ale často ho nemají podloženo ani minimem znalostí a dovedností. Zde musím odbočit a připomenout nedávno uvedenou anketu, na kterou odpovídali studenti VŠ(!), konkrétně FFUK a kde drtivá většina z tázaných nedokázala odpovědět na dotaz: „Proč je 17.listopad dnem státního svátku?“. Nechápu potom, co dělají na vysoké škole.

Řada těsně předlistopadových dítek už vstoupila do pracovního procesu a musím uznat, že se kolikrát nedivím zaměstnavatelům, že o absolventy nejeví valný zájem. Z mojí vlastní zkušenosti vím, že jejich použitelnost se mnohdy rovná nule. Absolventi sice znají dva i více jazyků, byli v USA (to je dnes skoro úplně to nejdůležitější), ale nemají základy slušného chování ani povědomí o tom, jak vůbec obecně společnost funguje. Co to znamená plnit si svoje povinnosti a dodržovat pravidla hry.

Smekám před všemi učiteli, kteří po tom, co je jejich práce sabotována žáky samotnými a hlavně rodiči, jsou ještě schopni svoji profesi zodpovědně vykonávat. Chce se mi věřit názoru, který jsem nedávno zaslechl při jedné plamenné diskusi s mými spolužáky, že zmiňovaná generace teenagerů je jen obětí experimentu, který vzešel z dějinných událostí a společenského vývoje posledních 12 let. Že rodivší se děti dětí tzv. Husákových budou vedeny lépe a ty jejich zase lépe. No, uvidíme.